

Öknaskolans plan mot diskriminering och kränkande behandling

Varje år ska verksamheten beskriva sitt arbete mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling i en plan, i enlighet med 3kap. 16 § diskrimineringslagen och 6 kap. 8 § skollagen. Inom verksamheten råder en nolltolerans mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Ledningen och all personal har ett gemensamt ansvar för detta arbete.

Verksamhetsformer som omfattas av planen: Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Läsår: 2023/2024



Innehållsförteckning

Grunduppgifter.....	3
Verksamhetsformer som omfattas av planen.....	3
Ansvariga för planen.....	3
Vår vision	3
Planens giltighetstid	4
Läsår	4
Delaktighet	4
Förankring av planen.....	5
Utvärdering.....	6
Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats.....	6
Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan	6
Resultat av utvärderingen av fjolårets plan	6
Öknaskolans trygghetsenkät	6
Utvärdering av mål för 2022	9
Beskriv hur årets plan ska utvärderas	11
Kartläggning.....	12
Kartläggningsmetoder	12
Områden som berörs i kartläggningen.....	12
Hur eleverna har involverats i kartläggningen	12
Hur personalen har involverats i kartläggningen	12
Resultat och analys.....	12
Främjande insatser	13
Kön.....	13
Etnisk tillhörighet:	14
Religion eller annan trosuppfattning:	14
Funktionsvariation:.....	14
Sexuell läggning:	14
Ålder:	15
Förebyggande åtgärder	16
Områden som berörs av åtgärden	17
Åtgärd	18
Åtgärdande del	20
Policy	20



Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling	20
Akuta åtgärder, uppföljning och dokumentation.....	20
Repressalier	21
Ansvar och handlingsplikt.....	21
Definitioner i arbetet med likabehandling	22



Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Gymnasieskola och gymnasiesärskola

På Öknaskolans naturbruksgymnasium läser cirka 220 elever yrkesprogrammet – naturbruksprogrammet, med inriktningarna häst, djur, trädgård, lantbruk eller naturturism. Skolan erbjuder även introduktionsprogrammet Yrkesintroduktion där cirka 19 elever går under detta läsår. Öknaskolan erbjuder även anpassad gymnasium med programmet Skog, mark och djur individuella programmet vilka är 4-åriga utbildningar, med cirka 23 elever.

På Öknaskolan finns även ett internat med plats för cirka 160 elever för boende under veckorna.

Ansvariga för planen

Kultur & Utbildning, region Sörmland, Huvudman

Lotta Lindberg-Thompson, Verksamhetschef

Daniel Andersson, Rektor

Kirsi Östberg, Biträdande rektor samt studie och yrkesvägledare

Petter Svensson, Kurator

Ulrica Backman, Socialsamordnare

Karin Husa, Speciallärare

Åsa Olsson, Skolsköterska

Vår vision

Öknaskolan präglas av respekt för människors lika värde och skolan tar avstånd från alla tendenser till trakasserier och annat kränkande bemötande. Öknaskolan och Sörmlands naturbruk ska vara tryggt för våra elever och fri från diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Personal och elever ska bemötas med respekt och skolan ska vara en trygg miljö där alla insatser ska utgå från varje elevs unika behov och förutsättningar samt med deras bästa i fokus. Etniska, religiösa och kulturella intressen ska så långt som möjligt tillgodoses.

Vi strävar mot att all personal och alla elever ska agera utifrån huvudmannens värdegrund; Respekt, Engagemang, Ansvar och Göra skillnad. All personal skall omedelbart reagera och vidta åtgärder vid kränkningar eller diskriminering och ska i alla sina val och beslut se till varje elevs bästa och alla människors lika värde. Vi arbetar för att skapa ett förtroendefullt klimat som resulterar i att eleven vågar vända sig till all personal som finns tillgänglig och alla elever ska känna sig trygga i att alla vuxna på skolan agerar utifrån denna plan.

Utgångspunkten är en humanistisk människosyn som baseras på antagandet att alla människor ska behandlas med respekt och att alla har lika värde oavsett ålder, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, religionstillhörighet, ursprung eller funktionsvariationer. Den humanistiska människosynen utgår ifrån att människan är social, förändrings- och utvecklingsbar och förmögen att ta ansvar för sitt liv och sina gärningar. Alla på skolan, såväl elever som medarbetare, ska känna till sina rättigheter och kunna koppla dem till de skyldigheter som de innebär, med hänsyn till ålder.



Planens giltighetstid

2023-08-17 - 2024-08-16

Läsår

2023/2024

Delaktighet

Elevernas Delaktighet

Eleverna på Öknaskolan är en viktig röst och deras delaktighet är nödvändig för att planen ska vara relevant. Elevernas delaktighet i arbetet kring diskriminering och kränkande behandling sker genom:

- Att ha regelbundna elevråd samt skyddsråd där eleverna ges möjlighet att uttrycka sådant som de anser borde förbättras angående regler, struktur och bemötande men också för att prata kring elevernas trygghet, mående samt stämning i klassen.
- Att under vårterminen fylla i varsin trygghetsenkät. Syftet med enkäten är att undersöka om eleverna känner sig trygga i skolan samt att göra en kartläggning kring skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling.
- Att genom fokusgrupper få vara med och ta fram förslag på åtgärder för skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling.
- På skolan finns även en barnrättspilot vars uppdrag är att finnas till för samtliga elever genom att lyssna på vad elever har att säga, ta deras upplevelser på allvar och tillsammans med gällande elev göra ett ärende av upplevelsen samt se till att eleven får återkoppling på ärendet.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vårdnadshavare till de elever som är under 18 år erbjuds varje termin att delta på utvecklingssamtal. Vid dessa tillfällen finns alltid möjligheten att ta upp funderingar kring elevens trivsel och trygghet. Vårdnadshavare till elever i årskurs 1 bjuds in till föräldramöte under höstterminen. Vårdnadshavare har möjlighet att vid övriga frågor eller funderingar vända sig till elevens mentorer, elevhälsan, skolledningen eller internatpersonalen.

Vårdnadshavare delges planen innan den fastställs och har möjlighet att tycka till kring den.

Personalens delaktighet

- Planen mot diskriminering och kränkande behandling arbetas fram av en arbetsgrupp och all tillsvidareanställd personal har möjlighet att lämna synpunkter inför fastställandet.
- **Planen tas upp och arbetas igenom vid två tillfällen inför fastställandet.**
- Vid EHT, APT och personalmöten diskuteras frågor som berör diskriminering och kränkande behandling och personalens tankar om elevernas trivsel och trygghet. Syftet är att tidigt se tendenser för att kunna arbeta förebyggande. Personalens tankar om trivsel och trygghet kan även tas upp vid konferenser eller eventuell handledning.
- Personalen har genom fokusgrupper tillsammans med eleverna fått vara med och ta fram förslag på åtgärder för skolans arbete mot diskriminering och kränkande behandling.



Förankring av planen

Skolans huvudman genom rektor och Elevhälsan har huvudansvaret för att revidera, förankra och hålla planen levande. Planen förankras hos elever, vårdnadshavare och personal genom mentorstid, specifika värdegrundsinsatser, hemsidan och gemensamma mötesforum såsom APT, måndagsmöten och gymnasie möten. Rektor har ansvar för att ny personal delges planen. Mentor har ansvar för att nya elever och deras vårdnadshavare delges planen när de börjar på skolan.

Planen ska förankras hos eleverna genom:

Temaarbeten, trivselenkäter, mentorstid, skyddsrådsmöten, elevrådsmöten samt i daglig kontakt genom att diskutera värdegrunder och beteende mot varandra.

Hos vårdnadshavare genom:

Att delge planen mot diskriminering och kränkande behandling, både inför revidering samt vid fastställandet av planen.

Att vid vårdnadshavarmöten och utvecklingssamtal samtala om ämnen/frågor som berör skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Hos personal genom:

Att samla in synpunkter på planen, att kontinuerligt ta upp planen som en punkt på EHT, APT och övriga personalmöten.



Utvärdering

Beskriv hur fjolårets plan har utvärderats

Under vårterminen 2023 genomfördes en trygghetsenkät av skolans elever, som arbetats fram tillsammans med både elever och personal. Enkäten besvarades då av 186 elever, jämfört med fjolårets enkät som besvarades av totalt 173 elever. Detta gör att årets resultat jämförbart med fjolårets resultat från enkäten.

Efter att enkäten genomförts sammanställdes resultaten av elevhälsan och konkretiserades till tre områden; *Fysisk miljö, Kränkningar genom ryktesspridning samt hur skolan arbetar med att motverka kränkningar*. Som förra året var det ca 26 % som upplever en otrygghet i lokalerna. Gällande kränkningar var det också en stor andel som inte upplever att skolan arbetar aktivt mot kränkningar samt upplever kränkningar genom ryktesspridning.

I ett led att engagera personal och elever i värdegrundsarbetet sammansattes fokusgrupper där eleverna fick diskutera resultat av enkäten samt bidra till tankar kring åtgärder. Elevernas förslag på åtgärder har sedan personalen arbetat med för att genomföra möjliga förbättringar.

Delaktiga i utvärderingen av fjolårets plan

Samtlig personal har varit delaktig i samband med utvärdering och revidering av planen. Planen har även skickats ut till vårdnadshavare för synpunkter och sedan utvärderats och reviderats av elevhälsan och rektor.

Huvudmannen har även delgetts planen vid revidering och inför fastställandet.

Resultat av utvärderingen av fjolårets plan

Öknaskolans trygghetsenkät

Trivsel

I trygghetsenkäten framkommer att 7 % skattar en 2: a eller lägre på en skala 1–6 när det kommer till trivsel på skolan. 2021 års enkät var resultat 6,6 % som skattade en två eller lägre. När eleverna får utveckla sina svar så är några kritiska till språkbruk bland elever, skolledningen och kommentarer om att den egna psykiska hälsan påverkar trivseln. Övervägande delen av kommentarerna är positiva.

Det som också går att utläsa av trygghetsenkäten är att 4,8 % av eleverna upplever en låg trivsel i sin klass, men där majoriteten av eleverna skattar ett högt betyg, på skalan 1–6. Detta i jämförelse med 6,6 % föregående år.

På frågan om man trivs med sina lärare skattar 2,7 % en 2:a eller lägre. Det är jämförbart resultat med året innan.

Värdegrund



Det är 50 % av eleverna som uppger att de fått information om skolans plan mot diskriminering och kränkande behandling. 2021 var det 75 % som uppger att de fått information. Detta resultat visar att skolan behöver arbeta aktivt för att implementera planen.

I enkäten framkommer det att 25 av de svarande har upplevt diskriminering på skolan. I ett förtydligande av diskrimineringsgrunderna så har eleverna flest uttryckt att de blivit diskriminerade på grund av kön, könsidentitet/könsuttryck, funktionsnedsättning. Gällande frekvensen av diskriminering så uppger de svarande följande:

8,3 % - Det har hänt någon gång

2,3 % - Det har hänt flera gånger

Eleverna uppger även att cirka 15,8 % har upplevt trakasserier på skolan *någon gång, flera gånger* samt *det händer ofta*. Gällande frekvensen av trakasserier uppger de svarande följande:

3,8 % - Det har hänt någon gång

3,8 % - Det har hänt flera gånger

3,1 % - Det händer ofta

22,6 % av de svarande uppger att de har blivit kränkta på skolan. 17,3 % av dem uppger att det hänt någon gång och 1,2 % uppger att det händer nästan varje dag. Majoriteten av dessa kränkningar har skett på raster och på internatet. Det här resultatet kopplat till att många elever inte vet vart de skall vända sig om de upplever en kränkning visar på vikten att arbeta förebyggande och arbeta med information till alla berörda kring hur man går hanterar kränkande handlingar. Frågan kring kränkningar och framför allt ryktesspridning har blivit en av tre frågor till fokusgrupperna.

5,8 % uppger att de någon gång blivit utsatt för våld på skolan. Och 1,2 % att de blir utsatta för våld nästan varje dag. Även baserat på dessa resultat kan man se att informationen kring hur och var elever kan vända sig om de upplever att de blivit orättvist behandlade på skolan, behöver delges vid flera tillfällen och i olika format. 15,1 % uppger att de inte vet vart de kan vända sig om de blivit utsatt för kränkningar, diskriminering eller trakasserier samt 8,1 % upplever att de aldrig får det stöd de behöver från skolan när något inträffat, vilket är siffror som skolan behöver få ner väsentligt till nästa läsår.

Dessa resultat visar på att skolan behöver lägga extra fokus på det främjande och förebyggande arbetet under kommande läsår.

Gällande tryggheten i den fysiska skolmiljön uppger 26,5 % att det finns otrygga platser på skolan.

Det är liknade platser som beskrivs från föregående år:

Stigen mellan internatet och matsalen, matsalen, skolhuset, skoltoaletterna, internatet.

Den fysiska miljön på skolan har efter arbetet med resultaten från trygghetsenkäten blivit ett av tre fokusområden. Förslag på åtgärder kring de otrygga platserna diskuterades därav i fokusgrupper där elever och personal tillsammans fick diskutera frågan kring hur matsalen kan bli en tryggare plats.

På frågan om eleverna upplever att skolan arbetar aktivt mot kränkningar, diskriminering och kränkande behandling så svara 23,5 % nej, 39,9 % vet ej, och 36,6 % ja. Utifrån den låga andel elever



som svarar ja så är också detta en fråga som vi valt att diskutera i fokusgrupper för att få elevernas åsikter vad skolan kan göra mer av för att arbeta aktivt mot kränkningar, diskriminering och trakasserier.

APL

Resultaten för trygghet samt stöd vid APL-placeringar visar fortsatt på en god trygghet men något lägre resultat än 2021. Några elever uttrycker att det finns förbättringar kring val av APL platser utifrån tidigare erfarenheter hos eleverna. Vissa elever upplever inte att de blivit lyssnade till när de framfört sin kritik.

Internatet

10,2 % har skattat en 3: a eller lägre på en skala mellan 1–6, vid frågan om de trivs på internatet. 9,4 % har skattat en 3: a eller lägre på en skala mellan 1–6, vid frågan om de känner sig trygga på internatet.

19,4 % har skattat en 3: a eller lägre på en skala mellan 1–6, vid påståendet "*På internatet behandlar vi varandra med respekt, både elever och personal*".

Resultaten gällande trivsel och trygghet är marginellt bättre än föregående år. På frågan om man behandlar varandra med respekt så är resultatet något sämre än tidigare år. Ett ständigt pågående arbete på internatet där man har infört en internatkår där elever i 2:an kommer att arbeta för att skapa trygghet för de nya eleverna.

Resultat från fokusgrupper

Efter att trygghetsenkäten genomförts sammanställdes resultaten av elevhälsan och konkretiserades till tre områden; *Fysisk miljö, Kränkningar i form av ryktesspridning och hur vi aktivt motverkar kränkningar*. Dessa områden har sedan diskuterats utifrån specifika frågeställningar kring problembild och åtgärdsförslag i fokusgrupper bestående av både personal som elever.

Fysisk miljö

Eleverna identifierar matsalen som en plats där många elever upplever sig otrygga. Nedan följer ett utdrag av de förslag eleverna uttryckte vid fokusgrupperna. Dessa förslag har sedan personalen arbetat med för att hitta sätt att genomföra dem:

- Hålla mattider
- Fler platser att sitta på efter maten.
- Möblera om borden (färre långbord) och inreda med blommor och vickväggar.
- Ta bort styck detaljerna och göra matsalen elegantare.
- Fler platser att äta på utanför matsalen. Mer vuxennärvaro i matsalen

Kränkningar - ryktesspridning

Av de elever som upplever att de blivit kränkta på skolan är det flera av dem som beskriver att detta sker genom ryktesspridning. Under fokusgrupperna känner eleverna igen detta. Många beskriver att det är svårt att påverka. Men några förslag på åtgärder följer nedan.

- Värdegrundsarbete i klasserna
- Konsekvenser för de som inte följer regler

- Jobba med problem utan att avslöja källan
- Prata med eleverna om hur de skall agera om de blir kränkta och prata om hur man upptäcker att någon blir kränkt.
- Mer personal på raster över hela skolområdet och att de reagerar och agerar.

Motverka kränkningar

Frågan får olika fokus i de olika klasserna. Vissa förslag riktar sig mer mot hur vi kan jobba åtgärdande och andra förslag handlar mer om hur vi kan förebygga och arbeta med att främja trygghet och trivsel på skolan.

- Kunna lämna anonyma kränkingsanmälningar
- Gemensamma aktiviteter med alla på skolan, eleverna får lära känna fler på skolan.
- Bättre återkoppling och tydligare konsekvenser vid kränkningar.
- Mer samtal och information om kränkningar till alla.
- Mer information om draftit och kränkingsanmälningar. EHT skall vara mer ute i verksamheten

Utvärdering av mål för läsåret 22-23

➤ **Mål:** Planen mot diskriminering och kränkande behandling ska vara ett levande dokument i hela verksamheten och där elever ska känna till sina rättigheter och vem de ska vända sig till om så behövs.

Aktivitet: Planen har gått igenom med eleverna på tidigare ttf tid. Rutinerna kring Draftitanmälningar har också setts över och gått igenom med eleverna på ttf tid. Eleverna har också arbetat med innehållet i fokusgrupper under vårterminen 23.

Utvärdering: I trygghetsenkäten var det endast 50 % som uppgav de fått information om planen. För att göra planen till ett levande dokument så behöver vi ha en tydligare struktur under läsåret och att eleverna får information om planen och deras rättigheter vid upprepade tillfällen under läsåret.

➤ **Mål:**

Skolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier, och annan kränkande behandling baserat på kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

Aktivitet: Medarbetare har deltagit på SSR nätverksmöten i regionen för kompetensutveckling där man sedan redovisat i kollegiet för implementering i verksamheten.

All personal har deltagit på en demokratidag anordnad av KUS. Kurator och skolsköterskan har besökt elever i årskurs 3 i klassrummen med halvdagsgenomgångar kopplat till sexualitet och samtycke. Ingår i kursen Naturkunskap. Num har besökt skolan 2 gånger per termin och haft information ut till eleverna.

Utvärdering: Eleverna har varit engagerade. Här skulle vi behöva se över och få till dessa samtal tidigare. Behovet finns i verksamheten. Vi kan stärka upp vårt utvärderingsarbete inför kommande läsår. NUM / Nyköpings ungdomsmottagning har varit välbesökt och uppskattat av eleverna.

➤ **Mål:**

Elevernas känsla av trygghet och trivsel ska vara hög i hela verksamheten.



Aktivitet: Information till eleverna i hur vi jobbar med vår ärende hantering i Draft it kring diskriminering och kränkande behandling. Hur eleverna ska gå tillväga om det uppmärksammas kränkande behandlingar och hur vi som skola agerar.

Utvärdering:

Elevernas känsla av trygghet och trivsel mäts i skolans trygghetsenkät. Även i extern mätning liv och hälsa ung.

➤ **Mål:**

Öknaskolan kommer under 2022/2023 att fortsätta att etablera ett kontinuerligt arbete och en ökad förståelse för och med skolans värdegrund bland såväl personal som elever och vårdnadshavare.

Aktivitet:

Genomgång av planen mot diskriminering och kränkande behandling hålls för personal. Dokument kring anmälningsplikt går igenom med personal, samt skrivs under av samtliga anställda. Genomgång av planen mot diskriminering och kränkande behandling hålls för elever under Mentorstid.

Utvärdering:

Det har skett färre generella anmälningar där man använder fult språk mot varandra.

➤ **Mål:**

Vi arbetar aktivt för att främja en god närvaro och förebygga återkommande frånvaro

Aktivitet:

I ett led att hitta tillbaka till en fungerande struktur gällande skolans närvaroarbete tog elevhälsan över ansvaret att identifiera elevers eventuella frånvaro och i dialog med mentorer komma fram till eventuella nödvändiga åtgärder/insatser.

Utvärdering:

På sikt ser vi att ett arbetssätt där mentor följer upp sina mentorselevers frånvaro skulle kunna vara stärkande för att få till en progression och ett förebyggande arbete.

➤ **Mål:**

Vi arbetar för att stärka Vi-känslan på skolan. Detta ska ske mellan årskurser inom inriktningarna och mellan inriktningar, och delvis i samverkan med Elevrådet och Skyddsrådet.

Aktivitet: Studentkamp genomfördes med elever där åk 1 organiserade aktiviteter för åk 3 tillsammans med personal.

Årskurs 1 besöker inriktningar med inriktningsinfo där elever i åk 2 och 3 möter upp åk 1.

Elevrådet har genomförts med kontinuitet under läsåret med fokus på att stärka vi känslan i planeringar av aktiviteter.

Utvärdering:

Studentkampen har utvärderats med eleverna där eleverna är mycket positiva till aktiviteten och anser att det är en aktivitet som man ska fortsätta med. Inriktningsinfon har varit uppskattad av eleverna. Elevrådet är nöjda med årets aktiviteter



Beskriv hur årets plan ska utvärderas

Utvärdering av läsårets plan mot diskriminering och kränkande behandling görs av samtlig personal med huvudsakligt ansvar hos skolledningen tillsammans med Elevhälsan.

Planen ska utvärderas vid läsårets slut.

Som underlag för utvärderingen används:

Från elever:

Trivselenkät, eventuella externa enkäter, mentorstid, elevråd, skyddsråd, utvecklingssamtal, tematiska arbeten, internatråd samt resultat från fokusgrupper.

Från vårdnadshavare:

Utvecklingssamtal och kontakt med mentorn.

Från personal:

EHT, APT, personalmöten, resultat från fokusgrupper, pedagogisk handledning från elevhälsan, avvikelser och incidentrapporter i skolans digitala verktyg Draft it.

Ansvarig för att årets plan utvärderas:

Daniel Andersson, Rektor och Elevhälsan.



Kartläggning

Kartläggningsmetoder

Elever görs delaktiga i kartläggningen genom trygghetsenkäten, eventuellt övriga externa enkäter, på mentorstid, elevråd, skyddsråd, fokusgrupper, internatråd och genom individuella samtal med lärare, ledning och/ eller elevhälsa.

Vårdnadshavare görs delaktiga genom vårdnadshavarmöten, utvecklingssamtal samt eventuell kontakt med mentor eller övrig skola.

Personalen görs delaktiga genom personalmöten, APT, EHT samt gemensamma fokusgrupper med elever.

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsvariation, Sexuell läggning och Ålder

Hur eleverna har involverats i kartläggningen

Personal försöker fånga upp elevernas tankar och åsikter kring diskrimineringsgrunderna genom ovan beskrivna forum samt den dagliga kontakten.

Hur personalen har involverats i kartläggningen

Personalen involveras genom att vara med och fånga upp elevernas tankar och åsikter, men även genom att vara delaktiga i det systematiska kvalitetsarbetet gällande diskriminering och kränkande behandling.

Resultat och analys

Resultat i form av synpunkter framkommer kontinuerligt under terminen och sammanställs inför revidering av planen.



Främjande insatser

“Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling i verksamheten och behöver inte utgå från identifierade problem i verksamheten. Det främjande arbetet ska anpassas till barnens och elevernas ålder och till den aktuella verksamheten” (Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, Skolverket 2017)

På Öknaskolan genomförs det övergripande främjande insatser i form av introduktionsdagar för elever i början av varje läsår. Målsättningen är att öka gemenskapen och Vi-känslan över gränserna mellan inriktningar och årskurser samt att lära känna skolmiljön och personalen. För vårdnadshavare har vi möten där målet är att öka deras insyn och delaktighet i skolan. Det är ytterst viktigt för skolan att arbetet med likabehandling även inkluderar hemmen.

Öknaskolan har mentorstid på schemat för att ge utrymme till värdegrundsarbete. Syftet med mentorstiden är att stärka trivsel, trygghet, studieresultat samt att underlätta informationsflödet.

Öknaskolan har Elevråd och Skyddsråd där eleverna är delaktiga i skolans verksamhet. Elevrådet är elevernas egen mötesarena där frågor, idéer och synpunkter på utbildningen kan tas upp för att sedan föras vidare till skolledningen. Skyddsrådet arbetar med den psykosociala och fysiska arbetsmiljön. Elevrepresentanter från Skyddsrådet deltar i SNB:s skyddskommittémöten. Elevernas aktiva deltagande i dessa råd uppmuntras och är viktig på Öknaskolan. Vid dessa möten deltar alltid personalrepresentanter för att underlätta för eleverna samt för att informationsflödet till och från råden ska fungera bra.

Arbetet med att implementera Sexualitet, samtycke och relationer i undervisningen kommer att fortsätta under läsåret 23/24 och utvärderas vid slutet av läsåret.

Ett internatråd finns för att skapa en arena för eleverna som bor på internatet att lyfta fram frågor, funderingar, förslag eller synpunkter. Under höstterminen kommer en internatkår, bestående av elever i årskurs 2 arbeta för att skapa trygghet och gemenskap i de olika husen på internatet.

Gemensamt för samtliga diskrimineringsgrunder är även att alla elever behandlas lika oavsett kön eller könsöverskridande uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, eventuell funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder och erbjuds lika möjligheter. Genom medvetna, systematiska och kontinuerliga samtal kring de olika diskrimineringsgrunderna under bl.a. mentorstid och övriga lektioner tydliggör personalen läroplanens grundläggande värden och innehållet i diskrimineringslagen. Läroplanens grundläggande värden är ett naturligt inslag i den dagliga verksamheten.

Kön: att någon är kvinna eller man

Könsöverskridande identitet eller uttryck: att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön



Främjande åtgärder

Skolans bibliotek erbjuder litteratur kring olika identitetsuttryck.

Skolan har även könsneutrala toaletter och arbetar kontinuerligt med normer och normkritiskt tänkande både via självreflekterande samtal inom personalgruppen samt via normkritiskt arbete med elever samt skolan i stort. Elevhälsan kommer även att arbeta med skolans värdegrund tillsammans med hela skolan under året, vilket innefattar ett mer djupgående normkritiskt arbete.

Etnisk tillhörighet: nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

Främjande åtgärder:

Skolan uppmärksammar olika högtider med olika etniskt ursprung.

Skolan arbetar kontinuerligt med normer och normkritiskt tänkande både via självreflekterande samtal inom personalgruppen samt via normkritiskt arbete med elever samt skolan i stort. Elevhälsan kommer även att arbeta med skolans värdegrund tillsammans med hela skolan under året, vilket innefattar ett mer djupgående normkritiskt arbete.

Vid behov anlitar vi tolkar/översättare för att främja alla vårdnadshavare och elevers deltagande i verksamheten.

Religion eller annan trosuppfattning: religion eller en annan trosuppfattning, exempelvis muslimer, kristna, judar, buddister och ateister

Främjande åtgärder:

Specialkost erbjuds elever som av religiösa eller livsåskådningsskäl undviker vissa råvaror.

Skolan visar extra hänsyn till ansökningar om ledighet i samband med religiösa helgdagar och högtider.

Vi uppmuntrar elever och vårdnadshavare att uttrycka vad som är viktigt för verksamheten att ta hänsyn till vad gäller elevens specifika traditioner/kulturella ritualer

Skolan uppmärksammar olika högtider med olika etniska och religiösa ursprung.

Funktionsvariation: varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Främjande åtgärder:

Personalen arbetar för att alla elever ska ha lika möjligheter att delta i skolans verksamhet, oavsett funktionsvariation. Vid planering av skolans verksamhet ska konsekvenserna för elever med olika funktionsvariationer beaktas samt adekvata hjälpmedel erbjudas.

Sexuell läggning: homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning



Främjande åtgärder:

Biblioteket erbjuder litteratur kring olika former av familjekonstellationer och sexuella läggningar.

Skolan arbetar kontinuerligt med normer och normkritiskt tänkande både via självreflekterande samtal inom personalgruppen samt via normkritiskt arbete med elever samt skolan i stort. Elevhälsan kommer även att arbeta med skolans värdegrund tillsammans med hela skolan under året, vilket innefattar ett mer djupgående normkritiskt arbete.

Den samlade elevhälsan jobbar aktivt för att bidra till utökad kunskap kring sexualitet och olika sexuella läggningar för våra elever.

Ålder: uppnådd levnadslängd

Främjande åtgärder:

Samtliga inom skolans verksamhet behandlas lika oavsett ålder och erbjuds lika möjligheter och stöd utifrån behov och förutsättningar.

Ansvarig

Hela arbetsgruppen

Datum när det ska vara klart

pågår under hela läsåret



Förebyggande åtgärder

“Det förebyggande arbetet tar sikte på att minimera risken för kränkningar och utgår ifrån identifierade faktorer. Det förebyggande arbetet ska anpassas till barnens och elevernas ålder och till den aktuella verksamheten.” (Allmänna råd för arbetet mot diskriminering och kränkande behandling, Skolverket 2017)

Mål inför 2023/2024:

➤ Mål:

Att skolans värdegrund, planen mot diskriminering och kränkande behandling och rutinen för kränkingsanmälningar är väl kända för alla elever och all personal.

Aktivitet: ➤ Öknaskolan kommer under 2023/2024 fortsätta att arbeta för en ökad förståelse för och med skolans värdegrund bland såväl personal som elever och vårdnadshavare. Tillsammans med medarbetarna reviderar vi befintlig värdegrund under hösten 2023 där vi tar fram beteenden som sedan kan kopplas till enkätpåståenden. Enkäter utformas och genomförs sedan både med medarbetarna och eleverna för att stärka värdegrunden och där man också får indikatorer på vad vi kan komma att behöva utveckla i verksamheten.

Nytt för läsåret 23-24 är att vi implementerar en sammanfattning av vår plan till eleverna under en mentorstid. Sammanfattningen berör hur vi på Öknaskolan agerar när vi uppmärksammar diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling samt hur vi jobbar förebyggande.

Utvärdering:

➤ Mål:

Öknaskolan har som mål att stärka elevers självkänsla

Aktiviteter: Workshops med elever, tematiska dagar, Elevrådets involvering, kunskapsåterföring från draft it, elevhälsosamtal.

-Vara snabb i ärendehantering samverka alla medarbetare på öknaskolan.

Utvärdering:

➤ Skolan ska vara fri från diskriminering, trakasserier, och annan kränkande behandling baserat på kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning eller ålder.

➤ Elevernas känsla av trygghet och trivsel ska vara hög i hela verksamheten.

➤ Vi arbetar aktivt för att främja en god närvaro och förebygga återkommande frånvaro

➤ Vi arbetar för att stärka Vi-känslan på skolan. Detta ska ske mellan årskurser inom inriktningarna



och mellan inriktningar, och delvis i samverkan med Elevrådet och Skyddsrådet.

- All personal reagerar och har kunskap kring hur de ska agera när elever blir utsatta för kränkningar, mobbning, hot eller våld i skolan.
- Att skolans värdegrund, planen mot diskriminering och kränkande behandling och rutinen för kränkingsanmälningar är väl kända för alla elever och all personal. Detta görs bl.a. på mentorstid enligt gemensam plan.

Områden som berörs av åtgärden

Kränkande behandling, Kön, Könsidentitet eller könsuttryck, Etnisk tillhörighet, Religion eller annan trosuppfattning, Funktionsnedsättning, Sexuell läggning och Ålder



Åtgärd

Elevhälsans organisation och tillvägagångssätt ska vara känt för alla på skolan. Det framkom i trygghetsenkäten att en stor del av eleverna inte upplever att skolan arbetar aktivt mot kränkande behandling och att endast 50 % av eleverna uppgav att de fått information om planen mot diskriminering och kränkande behandling. Under läsåret 23/24 kommer skolan arbeta för att eleverna skall vara väl införstådda i planen mot diskriminering och kränkande behandling. Elevhälsoteamet kommer under början av läsåret informera i alla nya klasser kring hur vi hanterar kränkningar på Öknaskolan.

Vi ska, tillsammans med eleverna, arbeta aktivt med skolans värdegrund och denna ska synliggöras både i och utanför klassrummen som påminnare kring hur vi ska vara gentemot varandra i syfte att skapa en trygg och lugn skolmiljö. Utvärderingen av elevernas känsla av delaktighet i detta arbete kommer att göras genom samtal på elevråd, skyddsråd samt via trygghetsenkäten. Elevhälsan kommer att besöka elever i årskurs 1 vid tre tillfällen under läsåret för att prata om Öknaskolans värdegrund och följa upp med eleverna hur de upplever att den efterföljs av personal och elever. Vi kommer introducera en sammanfattning av planen för diskriminerande och kränkande behandling som går igenom med eleverna på mentorstid för att förankra arbetet hos eleverna.

Skolan arbetar kontinuerligt med trygghet och trivsel i klasserna och på skolan. Det metodiska arbetet är värderingsövningar, generellt och individuellt arbete för att förbättra närvaron, värdegrundsinriktad mentorstid, elevhälsans hälsofrämjande arbete samt aktivt arbete med Skyddsråd och Elevråd.

Öknaskolan deltar i projektet samverkan för bästa skola genom skolverket. Vi kommer under läsåret 23/24 att genomföra åtgärder utifrån mål som har formulerats under föregående läsår. Ett av tre mål är att vi kommer att genomföra ett värdegrundsarbete. Utifrån värdegrunden tar vi fram önskade beteenden som sedan kan kopplas till en enkät som kan skickas ut både till medarbetare och elever. Iomed detta kan vi få en indikator på hur värdegrunden efterlevs i verksamheten och utifrån det koppla insatser för högre måluppfyllelse.

Skolan har en kompetent personalgrupp och en förstärkt elevhälsa där personal som finns på plats stöttar och vägleder eleverna i god kommunikation och respektfullt bemötande. Genom aktivt arbete och kontinuerliga samtal hjälpa eleverna att få ökad förståelse för hur de påverkar sin omgivning. Önskvärt beteende som eleverna uppvisar i samspel med sin omgivning lyfts och förstärks. Detta arbete kommer, utifrån resultaten av fokusgrupperna, att förtydligas och förstärkas i planering och uppföljning, genom exempelvis utökad vuxennärvaro i matsal och rastutrymmen, tydligare struktur kring värdegrundsarbetet på mentorstid och kompetensutveckling hos personalgrupp. Utvärdering av åtgärd görs med hjälp av informationsinsamling på elevråd, skyddsråd samt mötesforum med personal. Ansvarig för utvärdering av arbetet är rektor.

Personalen kommer omedelbart att reagera och vara uppmärksam på diskriminerande och kränkande behandling och vidta åtgärder enligt de rutiner som finns inom verksamheten och som alltid syftar till barnens bästa. All personal arbetar mot kränkningar, både att uppmärksamma och



förebygga dem. Skolans rutiner för hur personal och elever anmäler, hanterar och agerar när kränkning har skett fungerar. Utvärdering av dessa rutiner samt personalens kompetens kring dessa frågor kommer att ske löpande under läsåret och ansvar för av rektor.

Utvecklingssamtalen är viktiga för att våra elever skall få en bra start och fortsatta gymnasiestudier. De ger också en god möjlighet att bygga viktiga relationer med eleverna och deras vårdnadshavare. Vi fortsätter att arbeta med rutiner och förankra det elevstödjande arbetet hos arbetslagen. För att öka närvaron i skolan följer vi vår handlingsplan för ökad närvaro och har ett ständigt pågående samarbete med skolans internat. Arbetet med ökad närvaro fortsätter även under kommande läsår.

Ansvarig

All personal

Datum när det ska vara klart

Arbetet sker under hela perioden för planen.



Åtgärdande del

Policy

På Öknaskolan och Sörmlands naturbruk ska nolltolerans mot trakasserier och kränkande behandling råda.

Rutiner för att tidigt upptäcka trakasserier och kränkande behandling

På skolan skall närvarande personal uppmärksamma och reagera på sådant som kan uppfattas som kränkande behandling. I skolan ska elevhälsan finnas tillgänglig i verksamheten för att kunna fånga upp elever som mår dåligt samt arbeta konkret i verksamheten med värdegrundsfrågor. Personal som finns på plats ska vid behov hjälpa till att vägleda och stötta eleverna i deras kommunikation och konfliktlösning.

Temat trakasserier och kränkande behandling uppmärksammas kontinuerligt med hela elevgruppen dels individuellt vid behov och dels i grupp på exempelvis; mentorstid, under temaarbeten samt på elevråd och skyddsråd. Öknaskolan har Elevråd och Skyddsråd där eleverna är delaktiga i skolans verksamhet. Elevrådet är elevernas egen mötesarena där frågor, idéer och synpunkter på utbildningen kan tas upp för att sedan föras vidare till skolledningen. Skyddsrådet arbetar med den psykosociala och fysiska arbetsmiljön. Elevrepresentanter från Skyddsrådet deltar i SNB:s skyddskommittémöten. Elevernas aktiva deltagande i dessa råd uppmuntras och är viktig på Öknaskolan. Syftet är att tidigt upptäcka negativa tendenser och uppmärksamma positiva beteenden. Vid dessa möten deltar alltid personalrepresentanter för att underlätta för eleverna samt för att informationsflödet till och från råden ska fungera bra.

Akuta åtgärder, uppföljning och dokumentation

Lärare och all annan personal på skolan, är skyldiga att anmäla om en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling. Detta enligt skollagen 6 kap 10 §. Rektor är sin tur skyldig att föra informationen vidare till huvudmannen.

Följande rutin gäller på Öknaskolan när en elev anser sig utsatt för kränkande behandling och/eller trakasserier:

- All skolans personal reagerar och agerar omgående.
- Elevhälsan och rektor informeras omgående.
- Aktuell person med eventuellt stöd av exempelvis elevhälsan fyller i formuläret *Anmälan kränkande behandling* via Drafit där ärendet går direkt vidare till rektor och upp till huvudman.
- Kurator eller rektor informerar vårdnadshavare om eleven är under 18 år.
- Rektor med stöd av elevhälsan har samtal med berörda elever och fyller i *Utredning kränkande behandling*. Utredningen ligger till grund för vidare ärendehandläggning.
- I utredning, åtgärder och uppföljning tar rektor hjälp av ytterligare kompetens såsom Elevhälsan.

För vidare information se rutin för *Anmälan kränkande behandling*.



Repressalier

Personalen får inte utsätta en elev för straff eller annan form av negativ behandling på grund av att eleven eller vårdnadshavaren har anmält skolan för diskriminering eller påtalat förekomsten av trakasserier eller kränkande behandling. Det gäller även när en elev, exempelvis som vittne, medverkar i en utredning som rör diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling.

Ansvar och handlingsplikt

Handlingsplikt:

Om en anställd på skolan får reda på att en elev känner sig kränkt eller mobbad har den anställda så kallad handlingsplikt. Handlingsplikt innebär att varje anställd som arbetar på skolan oavsett befattning har skyldighet att reagera, agera och anmäla kränkning/mobbning till rektor.

”Personalen har inte tystnadsplikt utan handlingsplikt!”

Befogade tillsägelser:

Innebär att skolans personal ibland måste tillrättavisa en elev för att skapa en god miljö för hela klassen. En befogad tillrättavisning är inte en kränkning i lagens mening, även om eleven i fråga kan uppleva den som kränkande.

Enligt diskrimineringslagen har skolan skyldighet att se till att ingen elev kränks eller diskrimineras i skolan. Om och när vi på Öknaskolan får kännedom om att en elev känner sig utsatt på något sätt, måste vi reagera och agera. Diskrimineringslagen kräver att skolan omedelbart utreder och vidtar alla åtgärder som rimligen kan krävas för att förhindra fortsatta kränkningar. Vi ska också förebygga att det inte upprepas. Detta gäller all personal inom Sörmlands Naturbruk.

Lagstiftningen är tydlig med att om en elev känner sig utsatt för kränkningar, spelar det ingen roll om det hänt en eller flera gånger. Enskilda kränkningar måste tas på lika stort allvar, utredas och förhindras.

Viktigt!

Det är alltid den elev som blivit utsatt som avgör vad som är kränkande för just hen. Att inte bli tagen på allvar innebär ytterligare en kränkning för eleven!



Definitioner i arbetet med likabehandling

Definitionerna här är hämtade från diskrimineringsombudsmannen samt Region Sörmlands dokument *Trakasserier och kränkande särbehandling – övergripande rutiner*.

Diskriminering

Diskriminering är när skolan på osakliga grunder behandlar en elev sämre än andra elever och behandlingen har samband med diskrimineringsgrunderna kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, eller ålder.

Diskriminering kan vara antingen direkt eller indirekt.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på just detta program.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering sker när en skola tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar en elev på ett sätt som har samband med diskrimineringsgrunderna.

Om exempelvis alla elever serveras samma mat, kan skolan indirekt diskriminera de elever som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Kränkande särbehandling

Kränkande särbehandling är återkommande klandervärda eller negativt präglade handlingar som riktas mot enskilda elever på ett personligt kränkande sätt och kan leda till att eleven ställs utanför skolans gemenskap. Exempel är förtal, utfrysning, medvetna förolämpningar och mobbing.

Mobbing

Mobbing skiljer sig från andra konflikter genom att mobbaren sätter sig över den utsatte och därigenom utövar sin makt över den andre. För att definieras som mobbing ska de negativa handlingarna upprepas över tid och inte förväxlas med tillfälliga meningsmotsättningar och samarbetsproblem i allmänhet.

Det gemensamma för trakasserier och kränkande särbehandling är att det innebär att en person förolämpas, hotas, kränks eller blir illa behandlad. Trakasserier kan begränsa sig till en enstaka händelse till skillnad från den kränkande särbehandlingen som är återkommande.



Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och som har samband med någon av de i lag skyddade diskrimineringsgrunderna;

- Kön
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Trakasserier kan bland annat bestå i att man använder sig av förlöjligande eller nedvärderande generaliseringar av till exempel "kvinnliga", "homosexuella" eller "etniska" egenskaper. Det kan också handla om att någon blir kallad vid skällsord eller personangrepp. Det kan även vara fråga om osynliggörande eller undanhållande av information som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier kan handla om beröringar, tafsningar, förslag, skämt, jargong, bilder eller filmer som är sexuellt anspelade och upplevs nedvärderande.

Trakasserier är ett beteende som är ovälkommet. Vad som är ovälkommet kan variera från person till person. Samma beteende kan utgöra trakasserier av en person medan en annan person inte alls behöver bli illa berörd.